

©Documentul a fost pus la dispoziție cu sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii din România (www.csm1909.ro) și al Institutului European din România (www.ier.ro). Permiseunea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

©The document was made available with the support of the Superior Council of Magistracy of Romania (www.csm1909.ro) and the European Institute of Romania (www.ier.ro). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

Secția a treia

CAUZA NICUȚ-TĂNĂȘESCU ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI

(Cererea nr. 25842/03)

Hotărâre

Strasbourg

6 iulie 2010

Hotărârea devine definitivă în condițiile prevăzute la art. 44 § 2 din Convenție. Aceasta poate suferi modificări de formă.

În cauza Nicuț-Tănăsescu împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a treia), reunită într-o cameră compusă din Josep Casadevall, *președinte*, Corneliu Bîrsan, Boštjan M. Zupančič, Egbert Myjer, Ineta Ziemele, Luis López Guerra, Ann Power, *judecători*, și Santiago Quesada, *grefier de secție*,

După ce a deliberat în camera de consiliu, la 15 iunie 2010,
pronunță prezenta hotărâre, adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află cererea nr. 25842/03 îndreptată împotriva României, prin care un resortisant al acestui stat, domnul Gheorghe Nicuț-Tănăsescu („reclamantul”), a sesizat Curtea la 27 iunie 2003 în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („convenția”).

2. Reclamantul este reprezentat de Aurica Grigorescu, avocată în București. Guvernul român („Guvernul”) a fost reprezentat de agentul guvernamental, Răzvan-Horațiu Radu, din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.

3. La 3 decembrie 2008, președintele Secției a treia a hotărât să comunice Guvernului cererea. În conformitate cu art. 29 § 3 din Convenție, acesta a hotărât, de asemenea, că admisibilitatea și fondul cauzei vor fi examinate împreună.

ÎN FAPT

I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

4. Reclamantul s-a născut în 1952 și locuiește în Constanța.

5. La 16 februarie 2003, la ora 14.20, reclamantul a fost reținut pentru 24 de ore în temeiul unei ordonanțe a Inspectoratului Județean de Poliție Constanța. Acesta era acuzat de corupție și abuz în serviciu.

6. La 17 februarie 2003, reclamantul a fost arestat preventiv în temeiul unei ordonanțe a procurorului de pe lângă Curtea de Apel Constanța pentru o perioadă de treizeci de zile, de la

17 februarie, ora 24.00, până la 18 martie, ora 24.00. Motivele invocate de procuror erau că punerea în libertate a reclamantului reprezenta un pericol pentru ordinea publică dat fiind sentimentul de nesiguranță pe care l-ar fi creat publicului, având în vedere gravitatea infracțiunii pentru care era învinuit, circumstanțele concrete ale speței și amploarea prejudiciului cauzat.

7. La 20 februarie 2003, reclamantul a contestat această ordonanță susținând că procurorul nu demonstrase care era pericolul concret pe care îl prezenta pentru ordinea publică. În plus, reclamantul a invocat și motive de sănătate care justificau punerea sa în libertate.

8. Prin încheierea din 24 februarie 2003, Tribunalul Constanța a respins contestația reclamantului și a confirmat arestarea preventivă a acestuia. Recursul său împotriva încheierii menționate anterior a fost respins la 11 martie 2003.

9. La 17 martie, 17 aprilie, 15 mai, 29 mai și 27 iunie 2003, tribunalul a prelungit detenția pentru perioade succesive de treizeci de zile. Recursurile reclamantului împotriva acestor hotărâri, cu excepția ultimului, au fost respinse la 25 martie, 5 mai, 3 iunie și 20 iunie 2003.

10. La 17 martie 2003, instanța a considerat că menținerea arestării preventive era necesară în măsura în care cercetarea penală era în curs. Ulterior, instanța a considerat, de fiecare dată, că motivele inițiale ale arestării reclamantului existau în continuare, având în vedere complexitatea cauzei și necesitatea de derulare cu celeritate a anchetei.

11. Recursul formulat de reclamant împotriva încheierii din 27 iunie 2003 a fost admis prin decizia Curții de Apel Constanța din 8 iulie 2003, iar reclamantul a fost pus în libertate la 17 iulie 2003.

II. DREPTUL INTERN RELEVANT

12. Dispozițiile relevante ale Codului de procedură penală, astfel cum erau în vigoare la momentul faptelor, sunt descrise în cauzele *Calmanovici împotriva României* (nr. 42250/02, pct. 40, 1 iulie 2008), *Samoilă și Cionca împotriva României* (nr. 33065/03, pct. 36, 4 martie 2008) și *Konolos împotriva României* (nr. 26600/02, pct. 24, 7 februarie 2008).

ÎN DREPT

I. CU PRIVIRE LA PRETINSA ÎNCĂLCARE A ART. 5 § 3 DIN CONVENȚIE

13. Reclamantul se plânge că nu a fost adus „de îndată” în fața unui magistrat împuternicit prin lege cu exercitarea atribuțiilor judiciare după arestarea sa preventivă din 17 februarie 2003. În această privință, invocă art. 5 § 3 din Convenție, care este redactat după cum urmează:

„Orice persoană arestată sau deținută în condițiile prevăzute de § 1 c) din prezentul articol trebuie adusă de îndată înaintea unui judecător sau a altui magistrat împuternicit prin lege cu exercitarea atribuțiilor judiciare și are dreptul de a fi judecată într-un termen rezonabil sau eliberată în cursul procedurii. Punerea în libertate poate fi subordonată unei garanții a prezentării persoanei în cauză la audiere.”

14. Guvernul contestă acest argument.

A. Cu privire la admisibilitate

15. Curtea constată că acest capăt de cerere nu este în mod vădit nefondat în sensul art. 35 § 3 din Convenție. De asemenea, Curtea subliniază că acesta nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate. Prin urmare, este necesar să fie declarat admisibil.

B. Cu privire la fond

16. Reclamantul subliniază că procurorul care a dispus arestarea sa preventivă nu este un magistrat în sensul art. 5 § 3 din Convenție. De asemenea, acesta ia act de faptul că nu a fost

adus decât la cererea sa în fața unui magistrat pentru a fi analizată temeinicia arestării sale preventive și numai la opt zile de la arestarea sa.

17. Guvernul admite că procurorul în dreptul român nu este un „magistrat” împuternicit prin lege cu exercitarea atribuțiilor judiciare în sensul art. 5 § 3, citat anterior, și că, la momentul faptelor, controlul judiciar al detenției nu era automat. Acesta ia act de faptul că, în cauză, judecătoria a examinat legalitatea și temeinicia arestării preventive a reclamantului la opt zile de la arestarea sa. Bazându-se pe cauza *Varga împotriva României*, (nr. 73957/01, pct. 53-56, 1 aprilie 2008), acesta consideră că, în ciuda faptului că, în speță, nu s-a realizat controlul automat, termenul de opt zile nu este excesiv.

18. Guvernul subliniază modificările aduse Codului de procedură penală prin Legile nr. 281 și 356 din 24 iunie 2003 și 21 iulie 2006 și Ordonanțele de urgență ale Guvernului nr. 66/2003 și 109/2003, conform cărora judecătorul este, de acum înainte, singurul competent să dispună arestarea preventivă.

19. Curtea reamintește că respectivul control judiciar al arestării trebuie să se efectueze automat. Acesta nu se poate exercita ca urmare a unei cereri formulate în prealabil de deținut [*Aquilina împotriva Maltei* (GC), nr. 25642/94, pct. 49, CEDO 1999-III]. În cele din urmă, Curtea reamintește că a hotărât că o perioadă de reținere de patru zile și șase ore fără control judiciar depășea limitele stricte de timp stabilite la art. 5 § 3 (*Brogan și alții împotriva Regatului Unit*, 29 noiembrie 1988, pct. 62, seria A nr. 145-B).

20. Curtea ia act de faptul că, în speță, instanța a examinat legalitatea și temeinicia acestei măsuri abia la opt zile de la arestarea preventivă a reclamantului de către un procuror. Or, Guvernul nu a prezentat nicio justificare care să motiveze această întârziere. Aceasta ia act de modificarea, ulterioară faptelor, a dreptului intern relevant, dar consideră că această evoluție legislativă nu poate avea consecințe asupra examinării, în speță, a capătului de cerere formulat de către reclamant.

21. Rezultă că, în prezenta cauză, reclamantul, care a apărut în fața judecătoriei abia la opt zile de la arestarea sa, nu a fost adus „de îndată” în fața unui judecător sau a altui magistrat împuternicit prin lege cu exercitarea atribuțiilor judiciare.

Prin urmare, a fost încălcat art. 5 § 3 din Convenție în această privință.

22. Invocând art. 5 § 3 din Convenție, reclamantul se plânge de prelungirea succesivă a arestării sale preventive de tribunal.

23. Apreciind că s-a pronunțat deja cu privire la problema principală invocată de reclamant din perspectiva art. 5 § 3 din Convenție, Curtea consideră că nu se impune examinarea separată a celui alt capăt de cerere întemeiat pe această dispoziție.

II. CU PRIVIRE LA CELELALTE PRETINSE ÎNCĂLCĂRI

24. Invocând art. 5 § 3 și 4, reclamantul se plânge de caracterul pretins nelegal al arestării sale din 17 februarie 2003, între orele 14.20 și 24.00, și de respingerea recursului său formulat împotriva ordonanței procurorului din 17 februarie 2003.

25. Curtea constată că perioada de detenție de care se plânge reclamantul s-a încheiat la 17 februarie 2003, la ora 24.00, iar hotărârea definitivă de confirmare a ordonanței procurorului a fost pronunțată de Tribunalul Constanța la 11 martie 2003, în timp ce aceste capete de cerere nu au fost invocate de reclamant decât la 12 noiembrie 2003, și anume după termenul de șase luni.

Prin urmare, acest capăt de cerere este tardiv și trebuie respins, în temeiul art. 35 § 1 și 4 din Convenție.

III. CU PRIVIRE LA APLICAREA ART. 41 DIN CONVENȚIE

26. Art. 41 din Convenție prevede:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”

A. Prejudiciu

27. Reclamantul solicită 10 000 euro (EUR) cu titlu de prejudiciu material, reprezentând valoarea cheltuielilor de spitalizare efectuate periodic, a cheltuielilor de deplasare la spital, a tratamentului pentru boala cardiacă descoperită înainte de arestare și a drepturilor salariale aferente perioadei arestării sale preventive. Acesta consideră că boala sa s-a agravat în urma arestării preventive. Reclamantul solicită 13 000 EUR cu titlu de prejudiciu moral.

28. În ceea ce privește cererile legate de drepturile salariale, Guvernul, citând jurisprudența Curții (*Kalachnikov împotriva Rusiei*, nr. 47095/99, pct. 139, CEDH 2002-VI, și *Becciev împotriva Moldovei*, nr. 9190/03, pct. 81, 4 octombrie 2005) subliniază că reclamantul nu a reușit să demonstreze realitatea pierderilor invocate. În plus, apreciază că reclamantul nu a reușit să dovedească legătura de cauzalitate între pretinsa agravare a bolii sale și perioada de detenție.

29. Curtea subliniază că singura bază care trebuie reținută pentru acordarea unei reparații echitabile constă în cauză în încălcarea art. 5 § 3 din Convenție.

30. În ceea ce privește prejudiciul material, Curtea nu observă nicio legătură de cauzalitate între faptele care au condus la constatarea încălcării Convenției și prejudiciul material pentru care reclamantul solicită despăgubiri. În schimb, aceasta consideră că trebuie să i se acorde reclamantului suma de 2 000 EUR cu titlu de prejudiciu moral.

B. Cheltuieli de judecată

31. De asemenea, reclamantul solicită 2 000 EUR pentru cheltuielile de judecată efectuate în fața instanțelor interne și pentru cele efectuate în fața Curții. Acesta prezintă copii după două contracte de asistență judiciară pentru procedura internă și chitanțe care atestă plata unei sume de 60 000 000 de lei românești vechi, precum și un contract de asistență judiciară pentru procedura în fața Curții în valoare de 2 000 de lei românești noi. De asemenea, reclamantul prezintă documente justificative în valoare totală de 85 EUR pentru cheltuielile poștale și de traducere pentru corespondența cu Curtea.

32. Guvernul nu se opune ca reclamantului să i se acorde o sumă totală corespunzătoare cheltuielilor de judecată legate de procedura în fața Curții, cu condiția ca acestea să fie dovedite, necesare și să aibă legătură cu cauza.

33. În conformitate cu jurisprudența Curții, un reclamant nu poate obține rambursarea cheltuielilor sale de judecată decât în măsura în care se stabilește caracterul real, necesar și rezonabil al acestora. În speță, ținând seama de documentele pe care le deține și de criteriile menționate mai sus, Curtea consideră rezonabil să acorde reclamantului suma globală de 600 EUR cu titlu de cheltuieli de judecată.

C. Dobânzi moratorii

34. Curtea consideră necesar ca rata dobânzilor moratorii să se întemeieze pe rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, majorată cu trei puncte procentuale.

PENTRU ACESTE MOTIVE,
CURTEA,
ÎN UNANIMITATE,

1. *Declară* cererea admisibilă cu privire la capătul de cerere întemeiat pe art. 5 § 3 referitor la faptul de a nu fi fost adus „de îndată” în fața unui magistrat împuternicit prin lege cu exercitarea atribuțiilor judiciare;
2. *Hotărăște* că a fost încălcat art. 5 § 3 din Convenție, din cauza neaducerii reclamantului în fața unui „magistrat” „îndată” după arestare;
3. *Hotărăște* că nu este necesar să examineze capătul de cerere întemeiat pe art. 5 § 3 din Convenție privind lipsa de motivare a necesității de prelungire a arestării preventive;
4. *Declară* cererea inadmisibilă pentru celelalte capete de cerere;
5. *Hotărăște*:
 - a) că statul pârât trebuie să plătească reclamantului, în termen de trei luni de la data rămânării definitive a hotărârii, în conformitate cu art. 44 § 2 din Convenție, suma de 2 000 EUR (două mii de euro) pentru prejudiciul moral, plus orice sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit, și 600 EUR (șase sute de euro) pentru cheltuielile de judecată, plus orice sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit;
 - b) că sumele în cauză vor fi convertite în moneda statului pârât la rata de schimb aplicabilă la data plății;
 - c) că, de la expirarea termenului menționat și până la efectuarea plății, aceste sume trebuie majorate cu o dobândă simplă, la o rată egală cu rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, aplicabilă pe parcursul acestei perioade și majorată cu trei puncte procentuale;
6. *Respinge* cererea de acordare a unei reparații echitabile pentru celelalte capete de cerere.

Redactată în limba franceză, apoi comunicată în scris, la 6 iulie 2010, în temeiul art. 77 § 2 și 3 din regulament.

Santiago Quesada
Grefier

Josep Casadevall
Președinte